

УВОДНА БЕЛЕЖКА ОТ АВТОРА

В книгата са събрани 25 статии по граждански процес. Те са публикувани в разстояние от 10 години и са разпръснати в различни печатни и електронни юридически издания. Тук са предадени с незначителни промени – добавени са бележки под линия, отстранени са някои забелязани грешки и е уеднаквен стилът.

Статиите са писани основно в два периода на битието ми като районен съдия: в първо гражданско отделение на Софийския районен съд от юли 2013 г. до февруари 2019 г. и в трето гражданско отделение (с материя на брачно) в периода от февруари 2019 г. до юли 2023 г.

Някои от статиите носят заглавия и имат структура, които могат да подвеждат читателя да ги мисли за чисто теоретични разработки, но истината е, че почти всички от тях представляват разглеждане на казуси от съдебната практика – повече или по-малко казуистични, и то не непременно казуси, които аз съм решавал. Да бъдеш едноличен първоинстанционен съдия, не означава, че съгласно чл. 21, ал. 1 ГПК се налага да се съвещаваш тайно със самия себе си. Напротив, съдии в еднолични състави с охота споделят и обсъждат със свои колеги по-голямата част от по-сложните от правна или фактическа страна казуси. Нерядко зад едно първоинстанционно решение на едноличен съд стоят мисли или идеи на няколко съдии, помогнали при разплитането на конците на омотаните факти и правни разпоредби.

Повечето статии са инспирирани от казуси или принципни проблеми в правораздаването, обсъждани с колеги съдии в Софийския районен съд. Едни от тях разглеждат актуални проблеми на общото гражданско правосъдие, а други – на т.нар. брачно правосъдие (семейното право и охранителни производства в наследственото право, които в София се разглеждат от т.нар. брачни съдебни състави в трето гражданско отделение).

Статиите имат полемичен характер и целят да оборят една или друга теза в практиката на ВКС или на инстанционните съдилища. Малък брой статии „вдигат мерника“ на схващания в правната доктрина. Лайтмотивът на повечето текстове е несъгласието, инакомислието и предизвикването на пробиващите си път в съдебната практика и правната доктрина господстващи тези. Но тези епитети не следва да заблуждават. „Инакомислието“ ми например съвсем не е насочено към изразяване на екстравагантни или прогресивни тези. Напротив, огромната част от становищата, които застъпвам, са до известна степен силно консервативни. Там, където практиката на ВКС се опитва да прокара някое „хитроумно“ ново тълкуване на стара разпоредба, аз се заемам с това да посоча и защитя трайната практика на ВС на НРБ или по-добре – на ВКС на Царство България. Там, където правната доктрина залита по някое модерно становище на съвременен процесуалист, аз посочвам становищата на проф. Димитър Силяновски, проф. Петър Абрашев, френските и руските автори от XIX век. Накратко, опитвам се не само по делата, които решавам като съдия, но и в статиите, които пиша, да следвам първото изречение на чл. 5 ГПК: да се опитам да намеря точния смисъл на закона. И то в съвсем буквален, фундаменталистки смисъл: разглеждам законовата разпоредба като текстови израз на конкретна законодателна воля, обективирана в застинала в константен смисъл правна норма, която може да бъде изменяна и отменяна само от законодателя, не и от съдебната практика и правната доктрина.

Дали този тълкувателен метод е довел до добри резултати, ще прецени читателят.

9.05.2024 г.

Авторът